

Regizorii și actorii profesioniști în sprijinul amatorilor

Fără a deveni o regulă, colaborarea artiștilor amatori cu profesioniștii s-a manifestat și mai amplu la cea de-a VI-a ediție a festivalului, încheiată recent. Un exemplu în acest sens oferă excepționalul spectacol cu **Năpasta** de I. L. Caragiale în regia lui Constantin Moruzan, realizat de colectivul Teatrului popular din Tîrgu Lăpuș, județul Maramureș, considerat un etalon actual al valorii în arta amatorilor; pe linia tradiției interpretative, puternicele trăiri ale actorilor reliefează dimensiunile tragice ale operei dramatice.

În ultimii ani, de altfel, s-au apropiat de mișcarea teatrală de amatori unii dintre cei mai importanți regizori ai generației mature, precum și cîțiva foarte talentați directori de scenă tineri, care aduc un suflu nou în concepția spectacolelor. Alexa Visarion a montat la Teatrul popular din Focșani **Echipa de zgomote** de Fănuș Neagu. Subliniind cu deosebită forță pericolul mecanizării personalității umane în societatea de consum, punînd accente convingătoare în relevarea acestui adevăr, creatorul spectacolului determină publicul să recepteze un mesaj generos. Cu aceeași echipă, regizorul ne-a oferit, în stagiunea trecută, **Pacea** de Aristofan, după ce culesese elogiul cu **Scene de carnaval** pe texte de I. L. Caragiale la Teatrul popular din

Caracal. Așadar, o constantă și rodnică activitate pe tărîmul artei teatrale de amatori.

Pentru că am vorbit despre Teatrul popular din Caracal, să menționăm și legătura permanentă dintre acest colectiv și un alt regizor din aceeași generație, Tudor Mărăscu. Ultimul spectacol realizat de el aici este **O noapte furtunoasă** de I. L. Caragiale. Citit într-o manieră personală, textul capătă noi valențe, luminîndu-se rapacitatea lui jupîn Dumitrache, perfidia Ipistatului, lipsa de scrupule a lui Rică Venturiano și, mai ales, funcția tragică a unui personaj prezentat adesea convențional — Spiridon. Un decor generos, cu neașteptate spații oferite jocului interpreților, dinamizează acțiunea.

Dintre spectacolele realizate de Dan Micu pe scena amatorilor, memorabil rămîne **Lăpușeanul** într-o adaptare personală, la Teatrul popular din Rîmnicu Vilcea, prin tensiune dramatică, prin hieratismul mișcării și prin claritatea exprimării verbale. De data aceasta, opțiunea regizorului a adus pe scena Teatrului popular din Cîmpina o comedie acidă, subtilă, plină de neprevăzut **La capătul firului** de Mihai Ispirescu. Dan Micu a subliniat caracterul metaforic al textului, urmărind totodată, cu discreție și finețe, firul unei acțiuni captivante, dînd conflictului vigoare prin accente vii, prin suspans, precum și printr-o strînsă comunicare între personaje. Reprezentația este unitară, cursivă, conținîndu-se caractere bine individualizate, cu o tentă de pitoresc, atribute ce dau montării o notă de originalitate.

Noaptea marilor speranțe de Tudor Popescu a fost prezentată în premieră absolută la Teatrul popular din Rîmnicu Vilcea. Experiența interpreților — care, de-a lungul anilor, au colaborat cu regizori de prestigiu din capitală și sînt îndrumați în mod permanent de către Gh. Marinescu, regizor inteligent și dotat cu tact pedagogic — justifică încrederea autorului de a încredința acestui colectiv un text în primă lectură teatrală. Pentru direcția de scenă a fost invitat regizorul Silviu Purcărete. Mîna sigură a artistului a găsit modalitatea de a da viață momentelor de tensiune dra-

matică, în care metafora și cotidianul se împletesc în înșelătoare meandre.

Și colectivul Teatrului popular din Buzău a beneficiat de contribuția creatoare a unor prestigioși artiști ai scenei românești, printre care Dina Cocea, Constantin Codrescu, Cristian Munteanu. În această enumerare s-a înscris recent și Gelu Colceag, profesor-asociat la Institutul de Artă Teatrală și Cinematografică. Cu **Regina balului** de Nicolae Mateescu, el a izbutit aici un spectacol tensionat, permițând talentaților interpreți buzoieni creații remarcabile.

La Lugoj se joacă de un veac și jumătate teatru românesc. Colectivul Teatrului popular din municipiu deține numeroase premii de interpretare, fiind laureat al tuturor edițiilor Festivalului național „Cîntarea României” și participînd la mai multe manifestări teatrale de amatori peste hotare. Amatorii din Lugoj s-au bucurat de colaborări regizorale prestigioase, statornic îndrumător fiindu-le timișoreanul Dan Radu Ionescu. La ultima ediție a festivalului, Teatrul popular a montat **Sub clar de lună** de Teodor Mazilu în regia lui Ioan Ieremia, spectacol apreciat, deopotrivă, de public și de specialiști, pentru modul cum a fost descifrată subtila scriitură caracteristică autorului.

Un tînăr, foarte tînăr regizor, Ștefan Iordănescu, face dovada realelor sale aptitudini montînd **Examen de bacalaureat** de D. Solomon la Teatrul popular din Buzias, Stațiune balneoclimaterică. Buziasul este vizitat, în orice sezon — și mai ales vara —, de foarte multă lume, oameni de vîrste, profesii și pregătiri diferite. Teatrul popular nu neglijează acest public, repertoriul său este gîndit astfel încît să acorde atenție și stagiunii estivale. Regizorul realizează un spectacol cald, cursiv și vesel, care atrage și captivează prin situații neașteptate, prin replici scînteietoare.

Desigur, lista regizorilor care și-au oferit talentul și măiestria colectivelor teatrale de amatori este mult mai cuprinzătoare. Nu lipsesc nici Cristian Hadji-Culea (**Puterea și Adevărul** de Titus Popovici, la Întreprinderea de frigiderie din Găiești), nici Eugen Traian Bordușan (**Albastru deschis** de Dan Tărchilă la Teatrul popular din Hîrlău), Mihai Lungeanu (**Acești îngeri triști** de D. R. Popescu la Casa de cultură din Deva), Andrei Brădeanu (**Cadril la Berbeci** de Constantin Brăescu la Căminul cultural Gherășeni, Județul Buzău) și nici mulți alții; celor de mai sus li se adaugă actori ca Victor Moldovan (**Zodia fericirii** de Dina Cocea la Teatrul muncitoresc al Combinatului Poligrafic „Casa Școlteii”), Radu Iordăchescu (**Cartea lui Iovîță** de

Scenă din spectacolul Teatrului popular din Rîmnicu Vilcea cu Lăpușneanul de Dan Micu, în regia autorului, Protagonist, Nicolae Jivan

Paul Everac la Teatrul muncitoresc din Bocșa), George Grindănușu (Sorana de Tudor Popescu la Teatrul muncitoresc al Întreprinderii de Autocamioane Brașov), Diana Cheregi (Titanic-vals de Tudor Mușatescu la Casa Armatei din Medgidia), Ion Niciu (Drumul încrederii de George Ghenoiu la Teatrul muncitoresc din Urziceni); precum și Dan Dinulescu, Ben Dumltrescu, Constantin Fugașin, Ion Focșa, George Macovei, Nicu Simion, Muger Arvunescu, Paul Antoniu, Ion Jugureanu, Victor Odillo Cimbru, Jean Ionescu, Șerban Iamandi, Cornel Mititelu etc.

Lucrînd cu profesioniștii încercați, amatorii nu numai că produc spectacole reușite, ci și dobîndesc cunoștințe în domeniul interpretării, ceea ce își pune amprenta pe întreaga activitate a formației respective.

Integrîndu-se în Festivalul național „Cîntarea României”, teatrul de amatori realizează, implicit, ridicarea pe o treaptă superioară a acestei rodnice și generoase activități, înfăptuind astfel, la rîndul său, dezîderatul unei noi calități, în contextul unei arte demne de epoca pe care o trăim.

Mihai CRIȘAN